

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на здравеопазването

Министър на здравеопазването

ЗАПОВЕД

21.11.2024 г.

X РД-01-778/21.11.2024 г.

Signed by: IVO TSVETANOV MANCHEV

На основание чл. 36 от Договора за функциониране на Европейския съюз, чл. 10 от Регламент (ЕС) 2015/479 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2015 г. относно общите правила за износ, чл. 73 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с недостига на лекарствени продукти за някои животозастрашаващи заболявания,

НАРЕЖДАМ:

I. Забранявам износа по смисъла на чл. 217а, ал. 3 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина на следните лекарствени продукти, получили разрешение за употреба по реда на Регламент (ЕО) № 726/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 година за установяване на процедури на Съюза за разрешаване и контрол на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба и за създаване на Европейска агенция по лекарствата и лекарствени продукти, получили разрешение за употреба по чл. 26, ал. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, класифицирани съобразно анатомо-терапевтично-химична класификация в съответствие с изискванията на Световната здравна организация (СЗО) във фармакологични групи и международно непатентно наименование:

1. А10А „Инсулини и аналози“ - лекарствени продукти от групата с INN: Insulin (human), INN Insulin detemir, INN Insulin aspart, INN Insulin degludec, INN Insulin lispro, INN Insulin glargine; INN insulin degludec, liraglutide.

2. J01 „Антиинфекциозни лекарствени продукти за системна употреба“ – лекарствени продукти от групата с INN: Amoxicillin, clavulanic acid и INN: Azithromycin в лекарствени форми „powder for oral suspension“ и „granules for oral suspension“.

3. „Инхибитори на натриево-глюкозния ко-транспортър 2“ (SGLT-2) – само лекарствени продукти с INN: Dapagliflozin, Empagliflozin.

II. Мотиви:

Диабетът е хронично заболяване, което възниква или когато панкреасът не произвежда достатъчно инсулин, или когато организмът не може ефективно да използва инсулина, който произвежда. Инсулинът е хормон, който регулира кръвната захар. Повишената кръвна захар - хипергликемия, е резултат от неконтролирания диабет и с течение на времето води до сериозно увреждане на много от системите на тялото, особено на нервите и кръвоносните съдове.

Диабет тип 1 (известен като инсулинозависим) се характеризира с недостатъчно производство на инсулин и изисква ежедневно парентерално приложение на инсулин.

Диабет тип 2 засяга начина, по който глюкозата в организма се усвоява и трансформира в енергия. Това е патологично състояние, при което клетките или не успяват да реагират нормално на хормона инсулин, или е намален броя на инсулиновите рецептори в отговор на хиперинсулинемия.

Основна опасност при диабета са хроничните му усложнения. Диабетът води до развитието на увреждания на очите, бъбреците, нервната система, сърдечно-съдови заболявания, мозъчни инсулти, болки в долните крайници и др.

С цел извършване на анализ на ситуацията за наличието на лекарствени продукти за лечение на диабет и антиинфекциозни лекарствени продукти на фармацевтичния пазар и достъпа на пациентите до тях, беше изискана информация от Изпълнителната агенция по лекарствата (ИАЛ) относно наличните количества от лекарствени продукти от фармакологичните групи, обект на забраната за износ в търговци на едро и притежатели на разрешение за употреба, от Регионалните здравни инспекции относно извършване на проверки в аптеки от „открит тип“ относно наличността от лекарствени продукти, като са обхванати големи и по-малки населени места. От притежателите на разрешения за употреба е изискана информация относно налични към момента количества лекарствени продукти от група A10A “Инсулини и аналози“, J01 „Антиинфекциозни лекарствени продукти за системна употреба“ и A10BK „Инхибитори на натриево-глюкозния ко-транспортър 2“ (SGLT-2) по партиден номер и срок на годност, както и информация за доставени количества от началото на годината за лекарствените продукти от същата група, и планирани следващи доставки. От интернет страницата на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) е

направена справка за потреблението на лекарствените продукти и броя на здравноосигурените лица.

След обобщение и преглед на постъпилата информация от посочените институции са налице данни за нерегулярни доставки/забавяне или отказ от складовете на търговците на едро за лекарствени продукти от следните фармакологични групи: A10A „Инсулини и аналози“ - лекарствени продукти от групата с INN: Insulin (human), INN Insulin detemir, INN Insulin aspart, INN Insulin degludec, INN Insulin lispro, INN Insulin glargine; INN insulin degludec, liraglutide и „Инхибитори на натриево-глюкозния ко-транспортър 2“ (SGLT-2) – само лекарствени продукти с INN: Dapagliflozin, Empagliflozin.

По отношение на лекарствени продукти от фармакологичната група - A10A „Инсулини и аналози“ отчетливо се забелязва, че инсулини с INN Insulin (human) и Insulin detemir са с нерегулярна доставка/доставка на по-малко количество или забавяне на доставка в 16 от всички области в страната или около 57%. За друг лекарствен продукт с INN Insulin (human) проблеми се наблюдават при 43% от всички области, а за лекарствените продукти с INN Insulin aspart, Insulin lispro, Insulin degludec, liraglutide, Insulin aspart, Insulin glargine и Insulin degludec са докладвани недостиг при около и над 30% от всички области в страната. За останалите от докладваните инсулини със забавяне/нерегулярни доставки или отказ от страна на търговеца на едро, проблеми се наблюдават в единични области.

След анализ на постъпилата информация, се установи, че е налице затруднение в снабдяването, както на аптеките, така и на пациентите с лекарствените продукти от фармакологичната група - A10A „Инсулини и аналози“ с горепосочените международни непатентни наименования. Предвид това е необходимо постановяване на забрана за износ на посочените лекарствени продукти.

По отношение на лекарствени продукти от следната фармакологична група J01 „Антиинфекциозни лекарствени продукти за системна употреба“:

От предоставените от РЗИ данни може да се отбележи, че забавяне, нерегулярност в доставките, включително отказ от складовете на търговци на едро се наблюдава основно за лекарствени продукти, които принадлежат към INN Azithromycin и INN: Amoxicilline, clavulanic acid.

По отношение на лекарствените продукти от фармакологична група „Инхибитори на натриево-глюкозния ко-транспортър 2“ (SGLT-2):

На територията на нашата страна с валидно разрешение за употреба и с утвърдена цена са следните лекарствени продукти с INN Dapagliflozin, INN Empagliflozin и INN Canagliflozin. Лекарствените продукти, съгласно одобрената кратка характеристика са показани при лечение на възрастни с недостатъчен контрол на захарен диабет тип 2 като

допълнение към диета и упражнения: като монотерапия в случаи, когато употребата на метформин е неподходяща поради непоносимост или в допълнение към други лекарствени продукти за лечение на диабет. След анализ на постъпилата информация за тези лекарствени продукти се установи, че лекарствените продукти с INN Empagliflozin и INN Dapagliflozin са със сигнали за недостиг/затруднение или отказ по складовете при около 50% от областите в страната. За лекарствения продукт с INN Canagliflozin проблеми се наблюдават в единични области.

Поради тези данни, необходимост от забрана на износа се обуславя само за лекарствени продукти с INN Empagliflozin и INN Dapagliflozin.

Въпреки залегналите в законодателството механизми за ограничаване на износ на лекарствени продукти, постановени в Глава девета „б“ „Износ на лекарствени продукти. Специализирана електронна система за проследяване и анализ на лекарствените продукти“ в Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, видно от анализа на данните, постъпили от споменатите по-горе институции продължава да се наблюдава недостиг на лекарствените продукти. Доказателство за това е също така и констатираната от РЗИ липса в аптечната мрежа на тези лекарства като една от възможните причини за този недостиг е, че тези продукти могат да бъдат обект на износ от територията на Република България към други страни в количества, създаващи предпоставки за потенциален недостиг от тези лекарствени продукти за българския пазар.

Независимо от законния характер на извършваната дейност, износът на лекарствени продукти за лечение на диабет, посочени в т. I, както и наблюдаваните забавяния в доставките нарушава баланса между доставените на територията на страната лекарствени продукти и повишените нужди от тях за задоволяване на здравните потребности на населението.

След извършен задълбочен анализ на актуалната ситуация с наличността на гореспоменатите групи лекарствени продукти и по предоставената по-горе информация, се установи необходимост от въвеждане на забрана за износ на определените в т. I групи лекарствени продукти.

На следващо място, чрез определяне на посочения в т. III от заповедта срок за забрана на износ на лекарствените продукти по т. I, ще се постигне баланс между целта на приложената мярка – осигуряване на достатъчно количество от тези лекарствени продукти, необходими за лечението на българските пациенти, опазване на тяхното здраве и гарантиране на непрекъснатост на лекарствената им терапия – от една страна, и от друга страна ненарушаване за дълъг период от време на правото на икономическите субекти да

осъществяват свободното движение на стоките, с които търгуват – в случая лекарствени продукти.

Търсената цел – да бъде обезпечен българският лекарствен пазар с достатъчно лекарствени продукти за задоволяване потребностите на населението, следва да е съразмерна на евентуалните икономически ползи, които биха имали притежателите на разрешение за търговия с лекарствени продукти, ако в посочения период можеха да осъществяват износ с описаните продукти. Чрез въведения срок за забрана не се нарушава принципът на съразмерност, постановен в Административнопроцесуалния кодекс, чиято основна цел е административният акт и неговото изпълнение да не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава (чл. 6, ал. 2 от АПК).

Срокът на действие на забраната, както и на конкретните лекарствени продукти са определени при стриктно спазване на принципа за пропорционалност, с цел опазване на здравето на населението и при съблюдаване на забраната за произволна дискриминация или прикрито ограничение на търговията между държавите членки, посочена в чл. 36 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

III. Забраната по т. I е в сила от 23.11.2024 г. до 20.01.2025 г.

IV. Заповедта да се публикува на Интернет страницата на Министерството на здравеопазването и да се изпрати на Агенция „Митници“ за сведение и изпълнение.

21.11.2024 г.

X Kondeva

Д-р Галя Кондева

Министър на здравеопазването

Signed by: Galya Georgieva Kondeva-Mankova